

אלו דברים פרק ששי פסחים

סו.

עין משפט
גזר מצוה

ב א מיי פ"א מהלכות
קרבן פסח ה"י יט:

לעני רש"י

קונטרס ד"ר [קונטרס ד"ר]
העל"ב.

רבינו הגנאל

ת"ר הלכה זו נתעלמה
מבני בתירה פעם אחת הל
איבעה עשר לריות בשבת
אמרו לו להלל הוקן פסח
דוחה את השבת או לא.
אמר להן וכי פסח אחד יש
לנו שדוחה את השבת
והלא יותר ממאתים
פסחים דוחין את השבת
כ"י וירושלמי אית תנא תני
מאה פסחים ואית תנא
דחני מאתיס אית תנא תני
שלא מאות. מאן דחני
מאה תמיד שבת, מאן
דחני מאתיס תמידין
ומוספין של שבתות, מאן
דחני ג' מאות מוספין של
ראשי חדשים ושל ימים
טובים וכו'. אמר רב נאמר
במועדו בפסח ונאמר
במועדו בתמיד מה זה
דוחה שבת דכתיב עולת
שבת בשבתו על עולת
התמיד אף פסח דוחה
שבת וכו' ועוד קל וחומר
וכי, הכי קאמר להו נתי
דגורה שוה לא גמיר לכו
דאין אדם דן גורה שוה
מעצמו אי"כ קיבלה
מרביתו, אבל היה לכם
קל וחומר מעצמו. אמרו
לו ק"ו איכא למיפרך מה
לתמיד שכן כליל שכן
תדיר. מנייהו לנשיא עליהן
התחיל לקנותן בדברים.
וכפני שנתיהו נתעלמה
ממנו ההלכה.

מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת. ולקמן יליף מעל
עולת התמיד תימנא דשמעתינן לא דריש ממשעות דמועדו
וכן הא דפסח דחי טומאה ילפינן לקמן מאישי איש נחה
ואין ליצור נחיון ובתמיד ילפינן מג"ש דמועדו ובפרק כ"נד
ז'ולין [לקמן דף ע"ו]. משמע דריש לה
ממשעות דמועדו דתימנא וידבר
משה את מועדי ה' מה ת"ל לפי
שלא מנינו בכל התורה שנאמר בהן
מועדו אלא בפסח ותמיד ומועדו
אפי' בשבת מועדו אפילו בטומאה
שאר קרבנות מנין משמע דממשעות'
דמועדו דריש ועוד דקאמר התם
זכריכי דלוי כמזב רחמנא תמיד שכן
תדיר וכליל אצל פסח לא ואי כתיב
פסח שכן כרת ואי מגזירה שוה
ילפינן מה נרין לזריכותא הא
אילטריך מועדו דתמיד משום טומאה
ודפסח משום שבת אלא ודלוי
ממשעותא דמועדו דריש וע"כ תנאי
היא ועוד צ"ר ר' ישמעאל צמנחות
(דף ע"ג.) דריש ט' שמי הלחם דדמו
שבת מתקריב מקריב אפילו בשבת
ואפילו בטומאה ולפי שמעתינן^א מני
למילף בג"ש דמועדו מפסח ותמיד
או ממשעותא כמו בכילד ז'ולין
(לקמן דף ע"ו):

תוחב לו בצמרו. וא"ת ו'הא
צעי כלי שרת^ב כדילפינן
צ"ר דס מטאת (ומסיס דף ט"ז) ויקח את
המאכלת ויש לומר שהקידוש^א השתא
משמע צשמעתינן דיש איסור רשות
הרצים צירושלים וקסא דלמתינן צ"ר
קמא דעירובין (דף ק"ו.) ירושלים אלמלא
לדמותיה נעולות צלילה ציידין עלי
משום רשות הרצים ולא דוקא
נעולות אלא רשות לנעול כדמסקי
התם ומיך ר"י דהכא לאחר שנפלו
זה פלוגות וכי האי גוונא משני
צפרק צמרא דעירובין (דף ק"א.)
אמילמא אחרתימ'ט):

מה לתמיד שכן תדיר. ומימה
ונילף מצייניהו דתמיד ומילה
או משתי הלחם ט' (גרילא) ד'דחמו שבת:
והא

אמר להן הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים
בני נביאים הן למחר מי שפסחו מלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין
קרניו וראה מעשה וזכר הלכה ואמר א"כ מקובלני מפי שמעיה ואבטליון אמר
מר נאמר מועדו בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה
את השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה שבת ותמיד גופיה מוגלן דדחי שבת
אילימא משום דכתיב ביה במועדו פסח נמי הא כתיב ביה מועדו אלא מועדו
לא משמעו עליו הכא נמי מועדו לא משמעו ליה אלא אמר קרא ועוד ק"ו שבת
בשבתו על עולת התמיד מכלל [עולת] דתמיד קרבה בשבת אמר קרא ועוד ק"ו ומה
תמיד שאין עונשו כרת דוחה את השבת פסח שעונשו כרת אינו דין שדוחה את
השבת איכא למיפרך מה לתמיד שכן תדיר וכליל ק"ו אמר להו ברישא ופרכוה
והדר אמר להו גזירה שוה וכי מאחר דגמר גזירה שוה ק"ו למה לי אלא לדירהו
קאמר להו בשלמא גזירה שוה לא גמריהו דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא ק"ו דאדם דן מעצמו איבעי לכו למידן אמרו ליה קל וחומר פרכוה
הוא: אמר מר למחר מי שפסחו מלה תוחב לו בצמרו גדי תוחב לו בין קרניו
והא

וחומר כו': אמרו לו קל וחומר. דלית ציה לא דיינינן דפריכה הוא דלאמנן שכן תדיר:
והא

אמר לו רבי עקיבא או חילוף. או אני אחליף הדין דפשיטא לי
דהזאה מעבדא וילפינן בקל וחומר מינה לשחיטה שמעכב:
צמועדו. ויעשו בני ישראל את הפסח צמועדו: הנה לי מועד
לאלו. שיהא זמן קבוע להן כמה שקבוע לשחיטה הילכך כיון דלא
קביע להו זימנא ומלי למיעבד להו
מאחמול לא דחו והזאה נמי לאו
מגופיה דפסח היא ולא כתיב בה
מועד: גב' הלכה זו. שפסח
דוחה שבת: בני צתירה. גשאיס
היו: אמר להן. הלל: וכי פסח אחד
יש לנו שדוחה את השבת והלא יוסר
ממאסיס פסחים יש לנו שדוחין את
השבת. כלומר יוסר ממאסיס קרבנו'
יש שדוחין שבת בשנה חמשים
צבתות השנה בכל שבת ושבת
ארבעה כנשים שנים לתמידים ושנים
למוספין הרי מאתיס לנד שבת
צמוך פסח וצמוך חג שקריצין
צכן מוספי היום שצעת טלאיס
צפסח וארבעה עשר לחג: מה
מועדו הנאמר צממדי. ולקמיה פריך
תמיד גופיה מנא להו: והיה יושב
דורש. כדרך שהנשיא עושה:
מקטנין. לון קניטה ועצבון.
קונטניד"ר בלע"ז: מהו. הבאת סבין
אינה דוחה דהא אפשר למיעבד
מאחמול ומה יעשה: שמעתי ושכחתי.
לקמן) מפרש טעמא: בני צתיריס הן.
וערלו מה יעשו: למחר. צארבעה
עשר צצבת: שפסחו עלה סכז לו
צלמרו. את הסבין: ומי שפסחו
גדי. שאין לו זמן אלא שיער שאין
יכול לתוכו צצמרו תכז לו בין
קרניו ואין זה משאוי לעבור עליו
משום צציתת צהממו דלאו אורחיה
צמי האי מלאכה ובעינן זה הציאו
סבייהן: ראה. הלל זה המעשה
שעשו: וזכר הלכה. כך שמעתי:
כך מקובלני. שכן הלכה כמו שעשו
אלו: פסח נמי כסי ציה צמועדו.
ולא שמעתי לי מיניה ומתמיד ילפת
ליה אלא על כרחיך מדצצית למילף
מתמיד לא משמע להו דחייית שבת
דלמרי צמועדו דקאמר צזמן התיכא
קאמר הכא צצמיד נמי לא משמע
להו ומנא ליה: אלא אמר קרא.
צמוספין עולת שבת צצצתו על
עולת התמיד לצד מעולת התמיד
אלמא תמיד נמי דחי: אמר מר ועוד

קל וחומר כו' ופרכוה. מהא פירכא
שכן כליל שכן תדיר: וכי מאחר
דגמיה. מצדמיו גזירה שוה זו לכן
צאה דקיימא לן אין אדם דן גזירה
שוה מעצמו אלא אם כן נתקבלה
וצאה מסני דלילמא קרא למילמא
אחריתי אמא וכוין דהוא כך קיצל
הכי הוא כמו שנכתב צגופו צצירוש
ולמה ליה קל וחומר שהוא דבר
סבא מדעתו ומלכו: הכי קאמר
נתי דגזירה שוה לא גמריהו.
מצדמיהו גזירה שוה צצציה רב
דאין אדם דן גזירה שוה מעצמו
אלא אם כן למדה מרבו אלא קל

תורה אור השלם
1. ויעשו בני ישראל את
הפסח במועדו:
במדבר ט ב
2. צו את בני ישראל
ואמרת אליהם את קרבני
לחמי לאשיר ריח נחיה
תשמרו לקהרביב
במועדו: במדבר כח ב
3. עלה שבת בשבתו על
עולת הקמדי וצתפה:
במדבר כ"י

הגהות הב"ח
(א) גב' והיה יושב
דורש כל היום:

מוסף רש"י

כל מלאכה שאפשר
לעשותה מערב שבת.
כגון הבאת מחון לתחם
ותחית יצלתו [לקמן ט"ז].
והלל הבבלי שמו.
שמוס שלה ימיה התיכא
והמקור עמו היתה ישיבה
מליה צבבל (סוכה כ).
ומניניהו נשיא עליהם.
שהיו נשאים וצפיל שראו
להלל שהיה גדול צצורה
ועלה אללן מצבל עמו
גשאותן ומיניהו שגא
עליהן (ב"מ ט"ה).

מוסף תוספות

א. (ד) מאי צריך למדרש
מתקריב. מוסף שא"כ.
ב. דהאי סבין צריך שיהא
קודש. ט"ז. ג. בערב שבת.
ג. מוסף צממו. וע' מהרש"א
וקמ"ר ל"ס. ד. מוסף שא"כ
גרס ליה. וע' מהרש"א.

(א) ע"ז מו"י. (ב) לקמן
ט"ז. [שבת ק"ל. ימות יר.
מנחות ע"ב. ט"ז. א] ויע'
פריש' לקמן ט"ז. ד"ה
[ללן]. (ד) [מוספתא פ"ד
ה"יא]. (ה) צ"מ פ"ה.
(ו) [מסנהדרין פ"ב. א]. (ז) [מנה
י"ט]. (ח) [צ"ע]. (ט) הא'
דרשה אקירית העומר ק"ל
ע"ש. י' [ע"י מוס' זכתיס
מו. ד"ה אחיכו ומוס' מולין
ג. ד"ה בנן]. (כ) [וע"ע
מוס' צ"מ ג"ז. ד"ה דנפול].
(ל) [משתי הלחם ומד מהסן
כ"ל רש"י].